

Consultatieverslag Bewegen & Sport

Voorliggend consultatieverslag hoort bij de bijgestelde conceptvisie op het leergebied Bewegen & Sport. Dit verslag is bedoeld om u mee te nemen in de keuzes die ontwikkelteam B&S heeft gemaakt in het herzien van de conceptvisie op basis van de feedback die het team heeft ontvangen.

Samenvatting

In maart 2018 zijn 9 ontwikkelteams met daarin leraren en schoolleiders uit het primair en voortgezet onderwijs begonnen met de ontwikkeling van bouwstenen voor de leergebieden Nederlands, Engels/Moderne vreemde talen, Rekenen & Wiskunde, Digitale geletterdheid, Burgerschap, Bewegen & Sport, Kunst & Cultuur, Mens & Maatschappij en Mens & Natuur. Deze vormen de basis voor de herziening van kerndoelen en eindtermen. De ontwikkelteams komen dit jaar vier keer bij elkaar in ontwikkelsessies van drie opeenvolgende dagen. Na elke sessie delen de teams de tussenproducten met betrokkenen om de inbreng en reacties te verzamelen, zodat zij op basis daarvan hun product verder kunnen ontwikkelen en aanscherpen.¹ Het eerste tussenproduct 'de conceptvisie' van elk leergebied is op 26 maart 2018 gepubliceerd. Het stond voor iedereen open om te reageren op de tussenproducten. Dit consultatieverslag beschrijft op hoofdlijnen het verloop van dit consultatieproces voor Bewegen & Sport, de inbreng die het heeft opgeleverd en de manier waarop deze is benut om de conceptvisie aan te passen. Dit verslag is bedoeld om u mee te nemen in de keuzes die zijn gemaakt in het herzien van de conceptvisie. De conceptvisie wordt pas definitief vastgesteld aan het eind van het ontwikkelproces, omdat ook volgende stappen nog van invloed kunnen zijn op de uiteindelijke visie.

Het ontwikkelteam Bewegen & Sport heeft het tussenproduct 'conceptvisie Bewegen & Sport', gepubliceerd waarna er gelegenheid was voor een publieke consultatie tussen 26 maart en 25 april 2018. In deze periode hebben diverse partijen tientallen bijeenkomsten georganiseerd waarbij de leden van de ontwikkelteams in gesprek zijn gegaan over de conceptvisie van Bewegen & Sport. Veel van deze bijeenkomsten hebben geleid tot schriftelijke inbreng die breed gedeeld kon worden in het team. Het ontwikkelteam heeft ruim 30 schriftelijke reacties ontvangen van tal van verschillende partijen, van vakverenigingen tot wetenschappers en van ontwikkelscholen tot leerlingen en maatschappelijke organisaties. De inbreng is verzameld en individueel geanalyseerd door ontwikkelteamleden. Vervolgens zijn zij binnen hun ontwikkelteam in gesprek gegaan over de bespreekpunten die uit de consultatiefase naar voren zijn gekomen (aan de hand van hun individuele- en teamanalyse) om de conceptvisie te herzien. In totaal zijn er 781 reacties ontvangen voor alle leergebieden. Voor een overzicht van feedback, zie: <https://curriculum.nu/actueel/feedback-bewegen-sport/>.

In de bijlage vindt u de algemene informatie over de inrichting van het consultatieproces, we lichten nu toe voor welke onderdelen er in het veld veel steun is, welke punten naar aanleiding van de feedback zijn aangepast en welke overwegingen hierbij beslissend zijn geweest. Ook geven we aan welke punten het ontwikkelteam mee zal nemen in de ontwikkeling van de *grote opdrachten* en van de *bouwstenen* van kennis en vaardigheden voor de verschillende bouwen/fases in het onderwijs.

¹ <https://curriculum.nu/ontwikkelproces/>

1 Aanpassing tussenproduct conceptvisie

Het ontwikkelteam Bewegen & Sport heeft met veel genoegen kennisgenomen van de binnengekomen feedback op het eerste tussenproduct. Zij zijn alle indieners van feedback zeer erkentelijk. In veel van de feedback werden complimenten uitgesproken voor het werk van het ontwikkelteam en voor de inhoud van het visiedocument. Het ontwikkelteam heeft naar beste eer en geweten getracht recht te doen aan de inhoud van de ontvangen feedback.

In een aantal rondes is vastgesteld rond welke inhoudelijke onderwerpen de feedback het beste geordend kon worden. Deze onderwerpen zijn niet rechtstreeks toe te wijzen aan één van drie elementen van het eerste tussenproduct: relevantie van het leergebied, inhoud van het leergebied en positie van het leergebied in het curriculum. Zij spelen door de hele tekst heen een rol. Van elk onderwerp staat in dit verslag wat de inhoud van de feedback op hoofdlijnen was (was er steun voor of kritiek op de wijze waarop het onderwerp in het visiedocument verwerkt was of waren daar vragen over of verzoeken om toelichting). Daarna wordt toegelicht op welke wijze het ontwikkelteam met de feedback op dat onderwerp omgegaan is (was zij het met de feedback eens of niet, hoe heeft zij die verwerkt). Ook geeft het ontwikkelteam het aan wanneer feedback meegenomen zal worden naar de volgende sessies waarin gewerkt wordt aan de *bouwstenen* voor kennis en vaardigheden voor het leergebied.

De onderwerpen waren:

Algemeen

1. Leesbaarheid / structuur / opbouw
2. Gehanteerde begrippen
3. Tekstsuggesties
4. Wetenschappelijke onderbouwing / bronvermelding

Inhoudelijk

5. Vernieuwend genoeg?
6. Maatschappelijke ontwikkelingen verduidelijken
7. Bewegidentiteit
8. Missie
9. Plezier in bewegen
10. Leren bewegen of leren deelnemen aan bewegingssituaties
11. Talenterkenning
12. Relatie vakdoelen – algemene leerdoelen
13. Vraag- en aanbodgerichtheid
14. Gezondheid
15. Kern- en keuze

2 Overzicht verwerking feedback per onderwerp

Leesbaarheid / structuur / opbouw
Ontvangen feedback
Over de leesbaarheid van het document zijn verschillende opmerkingen gemaakt. De samenhang binnen het document leek niet voor iedereen even duidelijk, waardoor onderwerpen op zichzelf kwamen te staan. Er zijn suggesties gedaan om de structuur van het document aan te passen.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Aan het document is een inleiding/leeswijzer en een 'Tot slot' toegevoegd. De inhoud van het visiedocument is herzien en herordend in drie hoofdstukken.

Gehanteerde begrippen
Ontvangen feedback
Uit de feedback is gebleken dat de gebruikte terminologie / begrippen verschillend werd geïnterpreteerd. Hierdoor waren bepaalde bedoelingen niet voor iedereen even duidelijk.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Het document is voorzien van eenduidige terminologie. De gebruikte begrippen zijn daar waar nodig toegelicht in het visiedocument.

Tekstsuggesties
Ontvangen feedback
In de feedback is een aantal concrete tekstsuggesties gedaan.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Voor zover de tekstsuggesties bijdroegen aan de verduidelijking van de inhoud en aan de eenduidigheid van het document zijn deze verwerkt tijdens de editfase die volgde op de verwerking van de ontvangen feedback in het visiedocument.

Wetenschappelijke onderbouwing
Ontvangen feedback
Er zijn enkele opmerkingen binnengekomen over het ontbreken van een wetenschappelijke onderbouwing van bepaalde onderdelen van het visiedocument.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Het ontwikkelteam heeft gebruik gemaakt van tal van bronnen. Het is echter onmogelijk om in de tekst één op één aan te geven welke passage gebaseerd is op welke bron. Het ontwikkelteam heeft er daarom voor gekozen om geen gebruik te maken van specifieke (voet)noten. Dit vergroot de leesbaarheid van het document.

Vernieuwend genoeg?
Ontvangen feedback
Omtrent het item 'is het visiedocument vernieuwend genoeg' varieerde de feedback van 'het concept visiestuk is voldoende vernieuwend' tot 'het visiedocument is niet erg vernieuwend'.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Dit onderwerp was een bespreekpunt tijdens de tweede ontwikkelsessie. De uitkomsten daarvan zijn meegenomen in de aanpassing van het visiestuk of worden verwerkt in de <i>grote opdrachten</i> . Het ontwikkelteam is van mening dat een aantal aspecten in het concept visiedocument zeker vernieuwend is. Deze zouden wel beter uitgelicht kunnen worden. Er zijn enkele slotopmerkingen toegevoegd waarin wordt aangegeven wat de nieuwe(re) uitdagingen zijn voor het leergebied.

Maatschappelijke ontwikkelingen verduidelijken
Ontvangen feedback
Van de verschillende trends en maatschappelijke ontwikkelingen in het visiedocument was soms onduidelijk welke positie het ontwikkelteam gekozen had ten opzichte van die ontwikkelingen. Ook minder positieve ontwikkelingen zoals de achteruitgang van bewegingsvaardigheid van kinderen mogen meegenomen worden. Daarnaast is aan het ontwikkelteam gevraagd om nog eens na te gaan of alle voor het leergebied relevante ontwikkelingen meegenomen zijn.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Het ontwikkelteam is het eens met de gegeven feedback. In de aanpassing van het concept visiedocument worden minder positieve ontwikkelingen omtrent het leergebied Bewegen & Sport meegenomen. De lijst met relevante maatschappelijke ontwikkelingen is aangepast en de betekenis van die ontwikkelingen voor het leergebied is toegevoegd. Ook zijn de maatschappelijke ontwikkelingen meegenomen bij het nadenken over de formulering van de <i>grote opdrachten</i> .

Beweegidentiteit
Ontvangen feedback
Uit meerdere hoeken kwam de vraag om het begrip 'beweegidentiteit' toe te lichten.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
'Beweegidentiteit' is toegelicht, omdat het een belangrijke en vernieuwende rol speelt in de visie. In het hoofdstuk over de relevantie van het leergebied, in het bijzonder de paragraaf over het belang voor de leerling, wordt het begrip verder uitgewerkt. Een van de <i>grote opdrachten</i> is ook gewijd aan de vorming van 'beweegidentiteit'.

Missie
Ontvangen feedback
Uit de feedback bleek dat er verwarring was over het gedeelte 'in blijvende ontwikkeling' in de missie.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Na overleg in het ontwikkelteam is besloten het gedeelte 'in blijvende ontwikkeling' uit de missie te halen. Ook omdat deze zinsnede overlap vertoont met een ander deel van de missie: 'een leven lang'. Wel wordt dit aspect genoemd in het kader van de legitimatie van het leergebied: " <i>Een leven lang met plezier bewegen als onderdeel van een actieve en gezonde leefstijl en zich daarin blijvend kunnen ontwikkelen, is dus van belang</i> ".

Plezier in bewegen
Ontvangen feedback
Van verschillende kanten kwam feedback over het begrip 'plezier in bewegen'. Er is erg veel waardering voor dat hieraan in de visie veel belang wordt gehecht. Over het algemeen is men het erover eens dat plezier in bewegen de belangrijkste motivator is om te bewegen. Wel is er de wens om het begrip plezier verder toe te lichten en te verdiepen.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
In de aangepaste versie van het visiedocument is het begrip 'plezier in bewegen' verder uitgewerkt, waarbij onder andere verband wordt gelegd met 'succeservaring' en 'competentie'. Daarnaast is er ook aandacht voor binnen de <i>grote opdrachten</i> van het leergebied.

Leren bewegen of leren deelnemen aan beweegsituaties
Ontvangen feedback
Er was feedback over de te gebruiken terminologie rond het formuleren van het centrale leerdoel. Gaat het nu om 'leren bewegen' of 'leren deelnemen aan beweegsituaties'.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Het ontwikkelteam heeft ervoor gekozen om de formulering 'leren deelnemen aan beweegsituaties' als centraal leerdoel te hanteren. Dit dekt het beste de lading omdat het beter aansluit bij het concept van meervoudige deelnamebekwaamheid. En het is ook de meest gebruikte en algemeen aanvaarde formulering binnen het leergebied.

Talenterkenning
Ontvangen feedback
Ook over het item talenterkenning is van verschillende kanten feedback ontvangen. Er is waardering voor de aandacht voor talentontwikkeling, maar er zijn ook vragen gesteld of talentontwikkeling van de betere bewegers wel een taak is voor alle scholen. Uitdaging door differentiatie op eigen niveau wordt veel genoemd.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Hierbij viel het ontwikkelteam op dat talenterkenning verschillend gedefinieerd is. Het begrip talenterkenning wordt nu nader toegelicht in het concept visiedocument. Het ontwikkelteam is van mening dat alle leerlingen altijd uitgedaagd moeten worden op eigen niveau. Alle leerlingen moeten de kans krijgen hun talent te ontplooien, daarom is optimale differentiatie noodzakelijk. Aandacht voor de ontwikkeling van extra getalenteerde bewegers vindt het ontwikkelteam een keuzemogelijkheid voor scholen.

Relatie vakdoelen - algemene leerdoelen
Ontvangen feedback
Er is feedback gegeven op de manier waarop verband wordt gelegd tussen vakdoelen en algemene leerdoelen. Men vond de ruime aandacht in het stuk voor algemene doelen niet in verhouding tot die voor de vakdoelen. Ook werden er opmerkingen gemaakt over de vraag of (beter leren) bewegen doel of middel is in het leergebied.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
In de aangepaste versie van het visiedocument is ervoor gekozen om de vakdoelen eerst los te formuleren (introdutie en uitleg van meervoudige deelnamebekwaamheid als overkoepelend doel voor het leergebied). Daarna wordt het verband besproken met de algemene leerdoelen (kennis/vaardigheid ontwikkelen, persoonlijke ontwikkeling, maatschappelijke ontwikkeling), met de samenhang met andere leergebieden, met brede vaardigheden en met vakoverstijgende thema's.

Aanbod- en vraaggerichtheid
Ontvangen feedback
De feedback over dit item ging over de verschuiving van aanbod- naar vraaggericht onderwijs. In de eerste versie van het visiedocument wordt gesteld dat naarmate de kinderen ouder worden de ruimte voor vraaggericht onderwijs groeit. In de feedback wordt aangegeven dat in elke fase van het onderwijs vraaggestuurd onderwijs terug kan komen.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
In essentie is het ontwikkelteam het eens met de feedback. Dit is veranderd in 'Naarmate leerlingen ouder worden, krijgen zij meer mogelijkheden om keuzes te maken uit een breed aanbod en zich te verdiepen in bepaalde beweegactiviteiten en verschijningsvormen van bewegen en sport.'

Gezondheid
Ontvangen feedback
Vanuit verschillende kanten is iets gezegd over de relatie tussen het leergebied Bewegen & Sport en gezondheid c.q. een actieve en gezonde leefstijl. Soms werd gevraagd die relatie te verduidelijken, soms werden concretere voorstellen gedaan om aspecten toe te voegen. Het belang van bewegen en sport voor het ontwikkelen van een actieve en gezonde leefstijl wordt (h)erkend. Een actieve leefstijl kan ook bevorderd worden door de inrichting van de (omgeving van de) school en activiteiten buiten de lessen om.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
Zowel in de aangepaste versie van het visiedocument als bij de <i>grote opdrachten</i> wordt verduidelijkt welke relatie het ontwikkelteam ziet tussen bewegen en sport en een actieve en gezonde leefstijl. Eén van de aspecten daarbij is dat dit onderwerp zich ook goed leent voor leergebiedoverstijgende samenhang.

Kern / keuze
Ontvangen feedback
Uit de feedback bleek dat niet voor iedereen duidelijk was wat volgens het ontwikkelteam tot de kern van het leergebied behoort en wat tot keuzeonderdelen voor de scholen.
Hoe omgegaan met de ontvangen feedback
In het schema waarin het leergebied in vier kwadranten is geschetst, is datgene dat tot de kern wordt gerekend omljnd. Daardoor is wat in de tekst staat beter herkenbaar in het schema. De nadere concretisering van wat kern is en wat keuze is komt terug bij de formulering van de <i>bouwstenen</i> van het curriculum.

Tot slot

Heeft u nog vragen of opmerkingen over of naar aanleiding van dit verslag, de verwerkte feedback of de herziene visie op het leergebied Bewegen & Sport, dan kunt u contact opnemen via een mail aan info@curriculum.nu.

Het ontwikkelteam Bewegen & Sport

Bijlage 1 Algemene informatie consultatieproces

Consultatieproces

Het consultatieverslag beschrijft het verloop van het consultatieproces, de reacties die het heeft opgeleverd en de manier waarop deze zijn gebruikt om de conceptvisie aan te passen. Dit verslag is bedoeld om u mee te nemen in de keuzes die zijn gemaakt voor het herzien van de visie.

Inleiding Curriculum.nu

In het traject Curriculum.nu² werken de ontwikkelteams aan de basis voor herziening van kerndoelen en eindtermen voor hun leergebied. De ontwikkelteams komen in vier ontwikkelsessies bijeen. Na elke sessie delen de teams de tussenproducten met betrokkenen om de inbreng en reacties te verzamelen. De ontwikkelteams werken per leergebied aan een visie, grote opdrachten en bouwstenen van kennis en vaardigheden. Om tot deze tussenproducten te komen, beantwoorden de teams in verschillende stappen de vraag wat leerlingen zouden moeten kennen en kunnen en uiteindelijk wat er tot het curriculum zou moeten behoren. De ontwikkelteams werken aan deze producten op basis van de doelen, uitgangspunten en ontwerpprincipes, zoals beschreven in de werkopdracht.³ Het eerste tussenproduct, de visie, gaat in op de relevantie van het leergebied, de inhoud van het leergebied en de positie van het leergebied binnen het curriculum.

Aanpak consultatieproces

Het eerste tussenproduct van de ontwikkelteams, de conceptvisie, is voor een landelijke consultatie voorgelegd in de consultatieperiode van 26 maart tot 25 april 2018. De consultatie heeft verschillende doelen. Het eerste doel is het inhoudelijk verrijken van de tussenproducten. De ontwikkelteams kunnen immers niet alleen de bouwstenen formuleren. Zij hebben de deskundigheid en ervaringen van de rest van het onderwijs- en maatschappelijke veld hierin nodig. Het tweede doel is de herkenbaarheid van de eindopbrengst voor leraren te bevorderen. De ontwikkelscholen hebben hierin een belangrijke rol. Leraren zijn immers de beoogde gebruikers. Ten derde hebben veel betrokkenen een belang bij de inhoud van de eindopbrengst of spelen ze een rol in de realisatie van het uiteindelijke curriculum; het is belangrijk dat zij in deze fase al hun inbreng kunnen geven.

Bij de start van de consultatieperiode is het tussenproduct van alle ontwikkelteams met bijbehorende consultatievragen breed gedeeld met ontwikkelscholen en andere betrokkenen in het onderwijsveld. De mogelijkheid om feedback te geven, is door Curriculum.nu voorafgaand aan de start van het ontwikkelproces⁴ aangekondigd op bijeenkomsten, in verschillende nieuwsbrieven van de leden van de coördinatiegroep, de nieuwsbrief van curriculum.nu met circa 3.700 abonnees, een directe mailing naar 35.000 leraren in het primair en voortgezet onderwijs, een oproep via internet en social media, informatie in verschillende onderwijsvakbladen en mailingen direct gericht aan

² Curriculum.nu is een gezamenlijk initiatief van de Onderwijscoöperatie, PO-Raad, VO-raad, AVS, LAKS en Ouders & Onderwijs. In de uitvoering wordt inhoudelijk samengewerkt met SLO.

³ https://curriculum.nu/wp-content/uploads/2018/03/Werkopdracht-Curriculum.nu_-_6.pdf

⁴ Meetup 7 februari 2018, +/- 140 aanwezigen

circa 400 betrokken partijen. Ook zijn nieuwsberichten verspreid door verschillende betrokken partijen in het onderwijs.

Schriftelijke feedback kon op verschillende manieren worden aangereikt aan de ontwikkelteams: via antwoorden op consultatievragen en door het aanbieden van producten/documenten ter inspiratie voor de ontwikkelteams. Daarnaast zijn de leraren en schoolleiders uit de ontwikkelteams uitgenodigd bij verschillende bijeenkomsten die door diverse partijen zijn georganiseerd, om daar met aanwezigen in gesprek te gaan over de tussenproducten. De organisatoren van de bijeenkomsten hebben hierna schriftelijke feedback aangeleverd via de website of feedbackformulieren.⁵

Reacties op consultatievragen

Op de website en in de feedbackformulieren zijn consultatievragen opgenomen die door het betreffende ontwikkelteam zijn opgesteld. De aard van de vragen verschilde per team, per thema en per doelgroep, zie bijlage 2.

De antwoordruimte op de website en de feedbackformulieren beperkte zich tot +/- 200 woorden en bij de invulmogelijkheid 'overige opmerkingen' was er ruimte voor 5.000 woorden.⁶ Deze beperking is nodig om alle input te kunnen verwerken door de ontwikkelteams. Betrokkenen worden hiermee uitgedaagd om hun inzichten kort, maar krachtig te formuleren. In het veld 'overig' was er meer ruimte voor inbreng die men nog mee wilde geven. De feedbackformulieren werden ingediend bij consultatie@curriculum.nu. Het feedbackformulier voor het leergebied is opgenomen in bijlage 2. De vragen op de website per leergebied waren gelijk aan een aantal vragen in het feedbackformulier van het leergebied (zie www.curriculum.nu).

Reacties van ontwikkelscholen

In de consultatiefase hebben ook de ontwikkelscholen⁷ gereageerd op de tussenproducten middels de feedbackformulieren. De ontwikkelscholen hadden de opdracht om hun inbreng te baseren op de feedback van het lerarenteam op hun school, van ouders, van leerlingen en waar mogelijk het aansluitend onderwijs en maatschappelijke organisaties rondom de school.

Producten ter inspiratie

Naast reacties via de website of feedbackformulieren waren er partijen die behoefte hadden om het ontwikkelteam producten ter inspiratie mee te geven in de vorm van losse brieven, lesmateriaal, eigen curricula, foto's, checklists etc. Zoals voorafgaand in de spelregels vermeld⁸, is niet gegarandeerd dat de ontwikkelteams deze producten door hebben genomen. De aangeleverde producten zijn ter inspiratie met de ontwikkelteams gedeeld via een digitale samenwerkingsruimte.

Analyse van feedback

De reacties die zijn binnengekomen via de website en de feedbackformulieren zijn verzameld, verwerkt en geanalyseerd in analysetabellen in de periode tussen 25 april en 16 mei 2018. In de analysetabel zijn alle (achtergrond)gegevens van de indieners

⁵ Spelregel 2 www.curriculum.nu

⁶ Spelregel 3 www.curriculum.nu

⁷ Bent u benieuwd naar de ontwikkelscholen? Kijk dan op www.curriculum.nu/ontwikkelscholen

⁸ Spelregel 2 www.curriculum.nu

opgenomen, zoals de indieners die zelf hebben aangeleverd. Dit zijn gegevens zoals naam van de organisatie en het aantal leden dat zij in de feedback vertegenwoordigen.

De reacties zijn door enkele leden van het ontwikkelteam geclusterd rondom gemeenschappelijke thema's of antwoordrichtingen, die voortkwamen uit de ingediende antwoorden. Deze antwoordcategorieën hielpen bij het voeren van het gesprek binnen het ontwikkelteam. Vervolgens hebben alle leden van het ontwikkelteam de mogelijkheid gehad om alle ingediende reacties te lezen aan de hand van deze clustering, en per antwoord hun waardering aan te brengen. Zij deden dit door met een score aan te geven in hoeverre de (strekking van) de input in hun ogen tot herziening van de visie moest leiden, of dat het op een andere wijze kon worden benut (bijvoorbeeld bij het opstellen van de grote opdrachten). De waarderingsscore werd steeds voorzien van een argumentatie. De waarderingen per ontwikkelteamlid zijn samengevoegd tot een teamoverzicht per leergebied.

Op basis van het teamoverzicht hebben leden van het ontwikkelteam vastgesteld welke aandachtspunten worden (i) verwerkt in de visie, (ii) niet verwerkt in de visie, (iii) bespreekpunten tijdens de 2^e ontwikkelsessie voor het herzien van de visie, (iv) meegenomen naar de grote opdrachten (2^e ontwikkelsessie) of (v) meegenomen naar de kennis en vaardigheden (3^e en 4^e ontwikkelsessie).

De rapportage in dit consultatieverslag voor het herzien van de conceptvisie en de overwegingen daarbij gaat in op de relevantie van het leergebied, de inhoud van het leergebied en de positie van het leergebied binnen het curriculum.

Kwantitatieve gegevens consultatie

De ontwikkelteams ontvingen in totaal 781 reacties naar aanleiding van de consultatieperiode. Tabel 1 presenteert de kwantitatieve gegevens van het aantal reacties per leergebied.

Nederlands		Rekenen/wiskunde		Engels/MVT	
aantal reacties	83	aantal reacties	64	aantal reacties	84
Burgerschap		Digitale geletterdheid		Bewegen en Sport	
aantal reacties	135	aantal reacties	77	aantal reacties	47
Kunst en Cultuur		Mens en Maatschappij		Mens en Natuur	
aantal reacties	100	aantal reacties	78	aantal reacties	113

Tabel 1. Kwantitatieve gegevens aantal reacties per leergebied (781)

Bijlage 2 Feedbackformulier Bewegen & Sport

Ontwikkelteam Bewegen & Sport heeft consultatievragen opgesteld om feedback op te halen. Deze consultatievragen zijn opgenomen in het feedbackformulier:

Algemene vragen

1. Ondersteunt u datgene dat in het visiedocument geschreven is?
 - Wat vindt u sterk, wat niet?
 - Hoe zou het anders geformuleerd moeten worden?
 - Wat wilt u aanvullen of is het OT vergeten mee te nemen?
2. Is het visiedocument duidelijk en begrijpelijk beschreven?
 - Welke delen vindt u onduidelijk of lastig te begrijpen?
 - Welke alternatieven wilt u het ontwikkelteam meegeven?
3. Realiseerbaarheid in de praktijk
 - Tot welke veranderingen in de praktijk geeft deze visie op het leergebied aanleiding?
 - Zijn die veranderingen realiseerbaar in de praktijk?
 - Zo ja, onder welke voorwaarden?

Vragen aan scholen

Samenhang binnen de school:

- Herkent u de genoemde varianten van mogelijke samenhang tussen Bewegen & Sport en andere doelen of aspecten? Waar wel en waar niet?
- Zijn er op uw school al goede voorbeelduitwerkingen van deze samenhangen?
- Voor welke aspecten van samenhang?

Vraag aan leerlingen

In het leergebied Bewegen & Sport leer je beter te bewegen in verschillende beweegactiviteiten. Ook leer je samen met anderen de activiteiten te regelen en op gang te houden en je leert waar je goed in bent en waarin minder goed en waar jouw voorkeuren liggen. Wat vind jij vooral belangrijk om te leren bij Bewegen & Sport?

Vragen aan ouders

- Spreekt de inhoud van het visiedocument u aan?
- Welke delen wel, welke niet?
- Is dit wat uw kind nodig heeft op school?
- Wat ontbreekt er naar uw mening?

Vragen aan wetenschap en ALO's (lerarenopleidingen)

Samenhang:

In het concept visiedocument wordt gesproken over samenhang van het leergebied Bewegen & Sport op allerlei vlakken met andere doelen en aspecten binnen de school:

- Wat zegt de wetenschap over wenselijkheid en realiseerbaarheid van die verschillende aspecten van samenhang?
- Welke winst valt op dit terrein te boeken?
- Welke inzichten zijn voor het OT van belang om mee te nemen voor het vervolg: de uitwerking van grote opdrachten en bouwstenen?

Bijlage 3 Binnengekomen reacties Bewegen & Sport

Er zijn veel reacties ontvangen, onder andere van leerlingen, ouders, ontwikkelscholen, lerarenorganisaties (zoals vakverenigingen), vervolgonderwijs, lerarenopleidingen, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven. Bent u benieuwd naar de binnengekomen reacties? Deze kunt u vinden op www.curriculum.nu/actueel/feedback-bewegen-sport/.